

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Rapport över utförd granskning på begäran av styrelsen för Föreningen Grävande Journalister

Styrelsen, genom Thomas Michélsen, har givit mig uppdraget att göra en närmare granskning av föreningens ekonomiska rapportering och hur man skulle kunna förbättra rutiner vid redogörelse för det ekonomiska utfallet.

Uppdragets art:

1. Är bokföring och rapportering rättvisande?
2. Hur kan rutiner och presentation göras tydligare?

Genomförande:

Jag har erhållit material från nedanstående personer samt även besökt några, eller, i förekommande fall, genomfört intervjuer med dessa:

- Thomas Michélsen (ordförande)
- Svante Isaksson (kassör)
- Nils Funke (anställd)
- Siv Rodin (Rebo AB)

1. Är bokföring och rapportering rättvisande?

För att få svar på denna fråga, har jag besökt Siv Rodin vid redovisningsbyrån Rebo AB. Rebo har sedan sex år tillbaka, haft uppdraget att sköta den löpande bokföringen åt föreningen. Rebo sköter även in- och utbetalningar, redovisar moms, handhar löneutbetalningar och redovisning av dessa till skattemyndighet, upprättar kontrolluppgift samt fakturering av annonser i föreningens tidning Scoop. Ingen uppdragsbeskrivning har funnits.

För att säkerställa att redovisningen är korrekt har jag genomfört följande granskning:

- stickprovsvis kontroll av verifikationer
- kontroll av att rätt belopp konterats
- kontroll av att kostnadskonto synes rimligt med hänsyn till verksamheten
- kontroll av att attest finns på utgifter
- kontroll av att avstämning på likvida medel görs löpande

Vid min granskning framkom att redovisningsbyrån har skött den löpande redovisningen såsom brukligt är för ideella föreningar. Fr o m år 2000 stadgas i Bokföringslagen att

Öhrlings

även föreningar med större förmögenheter (överstigande 1.158 tkr) ska följa Årsredovisningslagen. Detta är således inte fallet med denna förening. Emellertid har föreningen fullgjort kravet att verifikationer bokförs löpande samt att huvudbok upprättas.

Några få påpekanden kan dock göras:

1. Vid ett tillfälle har reseräkning från styrelseledamot utbetalts två gånger (1 gång efter telefonsamtal samt ytterligare 1 gång då reseräkningen faktiskt inkom för utbetalning). Beloppet kommer, enligt uppgift, att dras av nästa gång reseräkning inkommer från berörd ledamot.
2. Underlag saknas för verifikation 353, avseende omföring av aktier i dotterbolag (100.000 kr). Då inget underlag/motsvarande finns, kan jag inte avgöra om denna bokning är korrekt. Detta påverkar dock ej resultatet i föreningen.
3. Underlag saknas även för verifikation 354. Enligt uppgift avser detta preliminär vinst för Grävseminariet 2003. 400.000 kronor har bokförts som intäkt i avvaktan på slutlig redovisning för seminariet.
4. Ver 383 avser redovisning av Grävseminariet 2003. Dessa förvaras i egna pärmar (ej granskade av mig). Det slutliga resultatet blev då +448.754 kronor.
5. Kostnad för kanslichef Nils Funke har belastat kostnadsställe "Förvaltning" (50%) och "Utbildning" (50%).

Balansrapport och Resultatrapport har distribuerats till föreningens kassör den 20:e varje efterföljande månad enligt muntligt avtal mellan Rebo och kassören.

I Resultatrapporten finns en kolumn benämnd "Årsbudget".

I resultatrapport utskriven 2003-09-25 avviker denna från beslutad budget med mindre belopp (2 tkr). I resultatrapport utskriven 2003-10-20 avviker denna från budget med 300 tkr.

Per 2003-11-26 återfinns de belopp som beslutats av årsmötet.

Kostnader för Utbildning har för-attesterats av kanslichefen. Andra utgifter har attesterats av kassören (fram till 15 oktober 2003).

Slutsats

Min bedömning är att resultat- och balansrapporter vid varje tillfälle utvisar föreningens resultat och ställning.

Betr Årsbudget har avvikande belopp varit registrerade. Detta påverkar dock inte föreningens resultat, ej heller grundbokföringen. Det är dock oklart varför inregistrerade siffror ej överensstämmer med budget beslutad av årsmötet. Förklaringen kan vara följande. Föreningens intäkter för utbildning har kraftigt minskat under år 2003 jämfört med tidigare år. Med anledning av detta har kanslichefen minskat sin arbetstid till

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

motsvarande 20%. För att belysa dessa ändrade förhållanden, har en reviderad budget presenterats till styrelsen av kanslichefen Nils Funke. Min mening är dock att den budget som bör återfinnas i rapporterna, bör vara den av årsmötet beslutade eller en reviderad budget men som då beslutats av styrelsen i sin helhet. Budget är helt fristående och kan ej påverka grundbokföringen, vilket innebär att en ändring av budget aldrig kan vara "manipulation av bokföring".

2. Hur kan rutiner och presentation göras tydligare?

Jag kan konstatera att föreningen saknar klara anvisningar, vilket ansvar som åligger respektive styrelseledamot/anställd personal/redovisningsbyrå. I avsaknad av uppdragsbeskrivning för redovisningsbyrån som anlåtats, har uppdraget skötts enligt de riktlinjer som löpande arbetats fram under de sex år som redovisningsbyrån anlåtats.

Beträffande ansvar inom styrelsen finns endast praxis att tillgå. De flesta föreningar har en kassör som utses av årsmötet. Dennes ansvar är naturligtvis att se till föreningens ekonomi. Nuvarande kassör är emellertid bosatt på annan ort, vilket gör det nästintill omöjligt att löpande attestera fakturor och andra utgifter. I sådana fall, måste andra regler tillämpas. Här kan en delegationsordning hjälpa, där det stadgas vem som har attesträtt för vem och ev till vilka belopp. Då redovisningsbyrån även gör utbetalningar, är det av stor vikt att någon i föreningen kontrollerar att utgiften är korrekt innan utbetalning sker. Enligt nuvarande ordning i föreningen, har kanslichefen för-attesterat kostnaderna avseende Utbildning före utbetalning. Eftersom fakturor och liknande underlag passerar kansliet och även kanslichefens ögon, kan man antaga att även övriga kostnader har godkänts för utbetalning, då ärendet lämnats över till redovisningsbyrån för utbetalning. Detta förfarande synes utgöra en god intern kontroll. Kassören har därefter slut-attesterat dessa kostnader.

Kassören erhåller resultaträkningar varje månad över händelser som påverkat föreningens ekonomi och även vid övriga tillfällen efter telefonsamtal med redovisningsbyrån. Här finns ingen anledning till ändring.

Presentationen till övriga delar av styrelsen bör vara enkla och tydliga. Styrelsen innehar förmodligen kunskaper som anges i föreningens stadgar men inte nödvändigtvis kunskaper i ekonomi. Det torde därför åligga föreningens kassör (eller annan lämplig person) att redogöra för det ekonomiska utfallet både verbalt och skriftligt. Jag vill här understryka vikten av att dessa redogörelser är klara och tydliga. Nedan ges förslag på rubriker i den ekonomiska rapporteringen.

- utfall månad respektive ackumulerat utfall
- jämförande budgeterade siffror enligt ovan
- prognos för helår (då ändringar i verksamheten kommenteras och även anledningen till detta)

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

- utfall respektive budget redovisas för de olika kostnadsställena (Förvaltning, Utbildning mm) samt kommentarer kring detta.

Om den ekonomiska rapporteringen sker enligt ovan, bör styrelsen få möjlighet att ha en god framförhållning vid ändrad eller minskad verksamhet. Det är synnerligen viktigt då föreningen har anställd personal.

Om behov finns för hjälp med upprättande av enkla resultaträkningar, kan jag givetvis hjälpa till med detta.

Slutsats

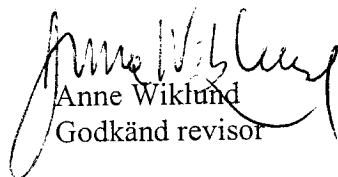
Jag rekommenderar att en uppdragsbeskrivning upprättas som beskriver de förhållanden som bör gälla gentemot redovisningsbyrån.

Jag rekommenderar styrelsen att upprätta ett dokument (delegationsordning/attestträtt) som fastställer vilket ansvar som gäller för styrelse respektive anställd personal.

Jag rekommenderar att styrelsen ger kassören (eller annan person, ev föreningens revisorer) uppdraget att upprätta förslag till "blankett" eller motsvarande, som underlättar för styrelsen att få en god inblick i de ekonomiska förhållandena.

Jag har försökt besvara era frågor så gott jag har kunnat. Om ni har ytterligare frågor, står jag gärna till tjänst.

Stockholm den 12 december 2003

Anne Wiklund
Godkänd revisor